

اداره کل آموزش و پرورش استان کرمانشاه
مدیریت آموزش و پرورش شهرستان کرمانشاه

ناحیه 1

دبیرستان متوسطه دوم طه‌ورا

موضوع: درس پژوهی

تسهیل یادگیری درس زندگی با طعم پختگی در دانش
آموزان پایه دوازدهم

نام کتاب: مدیریت خانواده و سبک زندگی

پایه: دوازدهم

پژوهشگران:

صبا کائیدانی-ماندگار اکبری- عادل سلیمانی-مهتاب فتحی-نسترن ناصری

سال تحصیلی: 1401-1402

تقدیم

چشم هایی که در راه ماندند و دل هایی که آنها را راندند ؛
تقدیم به اشک هایی که غرورشان شکست و عهدهایی که کسی آنها را نبست ؛
تقدیم به همه آنهایی که زیر سایه بان هستی دلواپس یکدیگر هستند ؛
و تقدیم به پدر و مادر عزیزمان که مشوق حیات علمی مان هستند و ایمان زندگی را از
مکتبشان آموختیم.

تقدیر و تشکر

به نام آفریدگار پاک که انسان را از خاک آفرید و به واسطه عقل بر تمام موجودات رحجان داد و آنگاه دانش را وسیله تکامل عقل قرار داد . بزرگ پروردگار را سپاس که به ما استعداد آموختن عطا کردی . با تشکر از استاد محترم جناب آقای عادل سلیمانی که این جانب را در تهیه این پروژه یاری نمودند از خداوند متعال پیروزی و موفقیت روز افزون ایشان را خواستاریم .

چکیده

هدف کلی پژوهش کلی حاضر که از نوع کیفی بوده و با رویکرد مشارکتی انجام شده است، تسهیل یادگیری درس زندگی با طعم پختگی کتاب تفکر و سبک زندگی پایه دوازدهم است. جامعه آماری پژوهش حاضر 14 دانش آموز دختر متوسطه دوم دبیرستان طه‌ورا واقع در استان کرمانشاه می باشد. داده های پژوهش حاضر به کمک مصاحبه نیمه ساختار مند و مشاهده مستقیم توسط اعضای تیم درس پژوهی در دو مرحله نقد، بررسی و جمع آوری گردید تا داده ها به اشباع نظر برسد.

اعضای این تیم درس پژوهی در دو مرحله و در قالب دو تدریس اول و دوم به بررسی طرح درس و اجرای آن پرداختند. با توجه به بررسی های انجام شده از سوی پژوهشگران نقاط ضعف و نکاتی در مورد تدریس اول که با روش پیش سازمان دهنده تدریس گردید بیان شد و پس از اصطلاحات نقاط ضعف که نسبت به طرح درس اول صورت گرفت، تدریس دوم نیز با رویکرد مشارکتی فعال و روش ساختن گرایی اجرا شد.

بکارگیری روش ساختن گرایی در تدریس دوم و استفاده از منابع و ابزار جدید و اعمال ایده های نو در تدریس دوم تغییراتی در فرایند یاددهی، یادگیری دانش آموزان مشاهده شد که نشان دهنده ی تاثیرگذاری اعمال نقدهای اعضای تیم و تصحیح اجرای معلم بود. این روش ها و اصلاحاتی که انجام گرفت با توجه به تدریس اول و نقد و بررسی هایی بود که توسط اعضای تیم به طرح درس و اجرای آن وارد شد.

در بررسی های صورت گرفته نسبت به نقاط ضعف تدریس اول و دوم مجموعاً 77 کد در دسته بندی کد های باز قرار گرفت؛ که از 77 کد باز پس از تحلیل و ادغام و دسته بندی ۱۰ کد محوری به دست آمد و از این ۱۰ کد محوری به دست آمده پس از بررسی های انجام شده، در نهایت ۳ کد در مقوله کلی تر تحت عنوان کد های گزینشی استخراج گردید .

نتایج به دست آمده از تدریس اول و دوم بیانگر آن است که عواملی که در توسعه معلمان و همچنین کارآمدی تدریس موثر است عبارتند از : مهارت غیر کلامی؛ مهارت کلامی، محیط آموزشی، محتوای آموزشی، چالش های عملکردی؛ تعامل کلاسی، تسلط بر کلاس درس، مهارت های قبل و حین تدریس و مشارکت گروهی .

کلید واژه ها: درس پژوهی، توسعه حرفه ای، تسهیل یادگیری، کتاب مدیریت خانواده و سبک زندگی

فهرست

7	جدول مشخصات اعضای تیم
8	مقدمه و بیان مسئله
10	روش تحقیق
11	مرام نامه
12	طرح درس روزانه 1
17	ملزومات اجرای تدریس 1
18	چیدمان کلاس 1
19	طرح تخته کلاسی 1
20	تقسیم کار بین اعضای درس پژوهی 1
21	نقد و ارزیابی تدریس 1
26	تغییرات طرح درس 1
28	طرح درس روزانه 2
33	ملزومات اجرای تدریس 2
34	چیدمان کلاس 2
35	طرح تخته کلاسی 2
36	تقسیم کار اعضای درس پژوهی 2
37	نقد و ارزیابی تدریس 2
39	جدول کدگذاری
42	بحث و نتیجه گیری
45	مدل استنباطی

46.....منابع و مآخذ

48.....فرم جدول زمان بندی درس پژوهی

49.....ارزشیابی پایانی

50.....پیوست

جدول مشخصات اعضای تیم

پایه درس پژوهی: دوازدهم		عنوان درس پژوهی : تسهیل یادگیری درس زندگی با طعم پختگی					
کد شهرستان: 083		درس :مدیریت خانواده و سبک زندگی		نام مدرسه: دبیرستان دخترانه متوسطه دوم طه‌ورا درس : مدیریت خانواده و سبک زندگی			
تحصیلات	سنوات خدمت	تلفن همراه	کد پرسنلی	نام و نام خانوادگی	سمت	ردیف	
کارشناسی	4 سال	09186031043	15980018	صبا کائیدانی	مجری	1	
کارشناسی	4سال	09905465597	34980209	ماندگار اکبری	همکار راهنما	2	
کارشناسی	4سال	34980411	34980411	مهتاب فتحی	همکار راهنما	3	
کارشناسی ارشد	17سال	09912347269	12151934	نسترن ناصری	همکار راهنما	4	

5	همکار راهنما	عادل سلیمانی	71120758	09921645417	25 سال	دکتری تخصصی

مقدمه و بیان مسئله:

آموزش عبارت از فعالیت هایی است که به منظور ایجاد یادگیری در یادگیرنده از جانب آموزگار یا معلم طرح ریزی می شود و بین آموزگار و یا یک یا چند یادگیرنده به کنش متقابل جریان می یابد (سیف، 1389). اساس آموزش عبارت از ایجاد فرصت های باز برای فراگیران بتوانند در یک محیط فردی و گروهی به آفرینش اندیشه های جدید بپردازند (شیخ زاده ، مهرمحمدی ، 2004). تعلیم و تربیت ضرورت زندگی است، دیویی ضرورت زندگی را به عمدی و غیر عمدی تقسیم کرده است. اساس آموزش و پرورش را ارتباط و انتقال فرهنگی و اجتماعی می داند زیرا بدون آموزش و پرورش عمدی و غیر عمدی ، زندگی میسر نیست (دیویی، 1333). سلامت هر جامعه به کیفیت نظام آموزشی آن وابسته است اگر دانش آموزان ارزش ها ، هنجارها و مهارت های اجتماعی لازم برای شهروندی خوب بودن را نیاموزند و همچنین مهارت ها و تخصص لازم برای انجام وظایف فردی و اجتماعی خود را به طور موثر و کار آمد فرا نگیرند واحد های آموزشی رسالت خود را به انجام نرسانیده اند تحقق این رسالت مستلزم توجه به کیفیت نظام آموزشی است (اسحاقیان ، 1382). نظام آموزشی در کل جهان بخصوص در کشورمان ایران با پیشرفت روز افزون فناوری دچار تغییراتی مانند تغییر در شیوه های آموزشی ،ارایه سبک های جدید آموزشی و... شده است. نظام آموزشی در ایران در طی 50 سال گذشته با توجه به نیازهای آموزشی دانش آموزان ، در حد امکان فراهم آورده است (سلیمی و همکاران ، 1398) . کیفیت نظام آموزشی را می توان بر مبنای هر یک از عناصر ، تشکیل دهنده نظام آموزشی ارزشیابی کرد. بر این اساس کیفیت درون دادهای آموزشی می تواند نمایانگر کیفیت نظام باشد و در میان درون دادهای نظام آموزشی سه عامل یادگیرنده، مدرس و برنامه درسی حائز اهمیت محسوب می شوند. ارزیابی هر یک از این عوامل می تواند در بهبود کیفیت نظام آموزشی تاثیر بسزایی داشته

باشد(بازرگان،1383). پژوهش بعنوان یکی از مهمترین منابع شناخت و آگاهی انسان ها از دیرباز نقش مهم در توسعه جوامع و سازمان ها داشته است. در آموزش و پرورش بعنوان یکی از پیچیده ترین و دشوار ترین عرصه های فعالیت های بشری، پژوهش در تولید دانایی و هدایت امور نقشی برجسته دارد (ساکی،1389). درس پژوهی یک رویکرد بهبود آموزشی است که معلمان را در مرکز فعالیت حرفه ای قرار می دهد، به طوری که معلمان با علاقه و میل خود یادگیری دانش آموزان را بهتر درک کنند. فلسفه این رویکرد ساده است: معلمان با یک پرسش مشترک راجع به یادگیری دانش آموزان خود گرد هم می آیند، طرح درس ارائه می دهند تا یادگیری دانش آموزان در عمل مشاهده کنند و مشاهده خود را بررسی کنند. معلمان از طریق این فرایند فرصت های فراوانی دارند تا یادگیری دانش آموزان را مورد بحث قرار دهند و در باب چگونگی اثرگذاری رووش تدریس خود تبادل نظر کنند (عربان، 1395). درس پژوهی به زبان ساده مطالعه و پژوهش جمعی در روش تدریس، به عنوان راهکارهای برای خروج از آموزش سنتی به فعال است که بر اهداف و درس های اصلی تاکید می کند. لذا منطبق آن می گوید کلاس درس بهترین مکان برای بهبود آموزش است (عرفانی، 1395. بختیاری و مصدقی نیک، 1395). درس پژوهی با رویکرد کار تیمی فرصتی برای گفت و گو، یادگیری از طریق تجربه های خود و دیگران و بهبود آموزش مشارکتی فراهم می کند (سلطانی و همکاران، 1394).. پژوهش حاضر از نوع درس پژوهی می باشد و یک پژوهش کیفی است. موضوع درس پژوهی مبحث زندگی با طعم پختگی در کتاب مدیریت خانواده و سبک زندگی(دختران) پایه دوازدهم می باشد. این پژوهش باهدف افزایش یادگیری دانش آموزان در این موضوع درسی و توسعه حرفه ای افراد شرکت کننده در پژوهش صورت گرفته است. درس پژوهی در این مبحث که پیش نیاز بحث های اساسی دیگر در کتاب مدیریت خانواده و سبک زندگی(دختران) می باشد، توسط اعضای گروه درس پژوهی در پایه دوازدهم انجام شده است. لذا هدف کلی پژوهش حاضر تسهیل یادگیری درس زندگی با طعم پختگی، کتاب مدیریت خانواده و سبک زندگی پایه دوازدهم با رویکرد درس پژوهی است.

روش تحقیق

هدف کلی پژوهش حاضر که از نوع کیفی بوده با رویکرد مشارکتی انجام شده است، تسهیل یادگیری درس زندگی با طعم پختگی کتاب مدیریت خانواده و سبک زندگی پایه دوازدهم است. جامعه آماری پژوهش حاضر 14 دانش آموز دختر متوسطه دوم دبیرستان طه‌ورا واقع در استان کرمانشاه می باشد. داده های پژوهش حاضر به کمک مصاحبه نیمه ساختار مند و مشاهده مستقیم توسط اعضای تیم 5 نفره درس پژوهی در دو مرحله نقد، بررسی و جمع آوری گردید تا داده ها به اشباع نظر برسد.

مرام نامه

ما اعضای تیم درس پژوهی از یکدیگر انتظار داریم که:

-خدارا در راس همه امور،مخصوصا در این امر در نظر داشته باشیم

-شخصیت خود و اعضا را محترم شمرده و به این مهم توجه ویژه داشته باشیم

-در جلسه تمرکز اصلی ما روی درس پژوهی باشد و صحبت های انحرافی خودداری شود

-از نقد های صحیح و منصفانه دوستان خود ناراحت نشویم و کار خود را به درستی اصلاح کنیم

-در پایان تلاش و فعالیت ما نتیجه مطلوب داشته باشد و فراگیران به بالاترین سطح یادگیری رسیده باشند

متن امضا شده مرام نامه در پیوست ارائه شده است.

طرح درس روزانه 1

جمهوری اسلامی ایران
وزارت آموزش و پرورش
معاونت آموزش متوسطه
دفتر آموزش متوسطه نظری

طرح درس روزانه براساس طرح درس ملی مدیریت خانواده و سبک زندگی (دخترانه)				
مشخصات کلی	شماره طرح درس: 1	موضوع درس: زندگی با طعم پختگی	تاریخ اجرا: 1401/9/7	مدت اجرا: 30 دقیقه
	مجری: صبا کائیدانی	کلاس: دوازدهم انسانی	تعداد فراگیران: 14	مکان: دبیرستان ارشاد
الف: قبل از تدریس				
اهداف بر اساس تلفیقی از هدف نویسی برنامه درسی ملی و طبقه بندی جدید بلوم				
سطح هدف	اهداف و پیامدها			
هدف کلی	آشنایی با مفاهیم " درس زندگی با طعم پختگی " بطور کامل آشنا شوند			

اهداف مرحله‌ای - آشنایی بیشتر با مفهوم داستان درس (علم) - تفکر بیشتر درباره احساسات و افکار دوره بلوغ (تفکر) - آشنایی بیشتر با روحیات و رفتارهای شخصیت داستان (علم) - تقویت علاقه نسبت به کسب ویژگی های بارز دخترانه (ایمان) - تقویت خوانش داستان با لحن مناسب و اجرای نمایشنامه کلاسی (عمل) - تقویت کاربری آموزه‌های مضمون درس در مهارت‌های گفتاری، نوشتاری و رفتاری (عمل) - آشنایی با صفات بارز الهی در وجود دختران ، (علم) - تقویت کاربری مهارت‌های حل مسئله در حل مشکلات خانوادگی (عمل)				
اهداف (با رعایت توالی محتوای درسی) انتظارات در پایان آموزش				
عناصر برنامه درسی ملی تعقل، ایمان، علم، عمل و اخلاق		حیطه و سطح در بلوم		
عرصه ارتباط با				عنصر
خلاقیت	خلاق	خدا	خود	
*			*	شناختی - درک و فهم تعقل
			*	شناختی - درک و فهم دانش
*			*	شناختی - درک و فهم علم
	*		*	شناختی - درک و فهم دانش
*			*	شناختی - دانش
		*	*	شناختی - ترکیب کاربرد
			*	شناختی - درک و فهم علم
	*		*	شناختی - درک و فهم کاربرد
اهداف رفتاری آموزشی هنرجو با ویژگی ها و حالا و احساسات نقش های داستان آشنا شود هنرجو با احساسات و روحیات دخترانه آشنا می شود هنرجو با مهارتها و نحوه برخورد با مشکلات خانوادگی و چگونگی رفتار با اعضای خانواده آشنا می شود هنرجو با ویژگی های دختر از دیدگاه سیره اهل بیت آشنا می شود هنرجو با مسولیت پذیری در امور خانواده آشنا می شود هنرجو با ویژگی های فطری دخترانه آشنا می شود دانش آموزان فعالیتها و سوالات مربوط به درس را پاسخ می دهند دانش آموزان بتوانند نتیجه کلی درس را بگویند				
رئوس مطالب ویژگی های فطری دخترانه ویژگی های دختران از نگاه دیگران نقش دختران در خانه وظایف در قبال خانواده و پدر و مادر و...				

	کتاب درسی - وایت برد - ماژیک	مواد و رسانه‌های آموزشی
	دانش آموزان با ویژگی‌ها و احساسات دخترانه و چگونگی رابطه با والدین از قبل آشنا باشند	پیش‌بینی رفتار ورودی
	سلام و احوالپرسی، حضور و غیاب، بررسی حالات روحی و فیزیکی دانش آموزان و بررسی کلی وضعیت کلاس، ارتباط رابطه عاطفی اولیه، ارتباط دانش آموزان با کلاس و محتوا از طریق توجه به کتاب، پاورپوینت موجود در کلاس	ایجاد ارتباط اولیه
	دانش آموزان در سه ردیف پشت سر هم در میز و نیمکت‌های خود قرار داشتند	گروه‌بندی، مدل و ساختار کلاسی
زمان: متناوب	با بیان کردن نکات و معرفی کتاب‌های جذاب دانش آموزان را به درس جلب می‌کنیم	روش ایجاد و تداوم انگیزه
	- چقدر احساسات و عواطف دخترانه خود را می‌شناسید؟ - رابطه شما با والدینتان چگونه است؟ چه وظایفی در قبال آنان دارید؟	ارزشیابی آغازین
	سخنرانی به پرسش و پاسخ، بحث	روش‌های تدریس
ب: فعالیت‌های مرحله حین تدریس		
	باز کردن پاورپوینت و توضیح کلی در مورد درس	۳ دقیقه

فعالیت های معلم	فعالیت های دانش آموزان
- از دانش آموزان خواسته می شود به اسلایدهای پیرامون درس توجه کنند - از دانش آموزان خواسته می شود مروری گذرا بر درس داشته باشند و تا حد امکان آن درک کلی از مطلب داشته باشند.	_ پاسخ دادن به سوالات مطرح شده با مشارکت و همراهی کردن گروه _ مطرح کردن سوالاتی که در ذهنش جرقه زده
- از دانش آموزان خواسته می شود در یک فعالیت گروهی به ترتیب روی درس را خوانده و سوالات متن درس را پاسخگو باشند - با هدایت دانش آموزان، آنها را علاقمند میکنم تا در مورد ویژگی ها و احساسات و کسب منطق در دوران بلوغ بیندیشند توضیحاتی کامل کننده از درس مربوطه ارائه می شود و مثال هایی برای درک بهتر زده می شود - نکات کلیدی و ضروری توسط معلم مرتب تکرار و بیان می شود	_ پاسخ دهی به سوالات با رعایت نوبت و احترام به حقوق دیگران
توضیحاتی کامل کننده از درس مربوطه ارائه می شود و مثال هایی برای درک بهتر زده می شود.	- درک مطالب گفته شده - خلاصه کردن درس توسط دانش آموزان

مطرح کردن یک سوال و پرسیدنم نظرات دانش آموزان

فعالیتها
ی خلاقانه
دانش آمو
زان

ج: فعالیت های تکمیلی

الف: تکوینی (در جریان تدریس)

۶ ۶

۳

ویژگی های فطری دخترانه را نام ببرید؟
 دختران چه نقشی در خانواده دارند؟
 دختران چه مسولیتی در قبال والدینشان دارند؟
 رابطه دختران با والدین چگونه باید باشد؟

ب: ارزشیابی تراکمی

- از دانش آموزان پاسخ فعالیت های موجود در متن را می پرسیم .
 - هر گروه با توجه به گروه بندی جلسه قبلی کنار هم قرار میگیرند و سوالات را پاسخ میدهند .

**جمع بندی
و ساخت
دانش
جدید**

- توضیح کلی درس
 - بررسی مفاهیم گفته شده
 - رفع اشکالات دانش آموزان

**تعیین
تکالیف و
اقدامات
بعدي**

- دادن تکالیف تمرینی - تکمیلی - خلاق
 - آوردن تحقیق بصورت فردی و گروهی
 - تهیه ی تحقیق برای جلسه بعد

**معرفی
منابع**

کتاب مدیریت خانواده و سبک زندگی

ملزومات اجرای تدریس اول

ابزار و مواد آموزشی:

• کتاب درسی

• خلاصه نویسی های درس

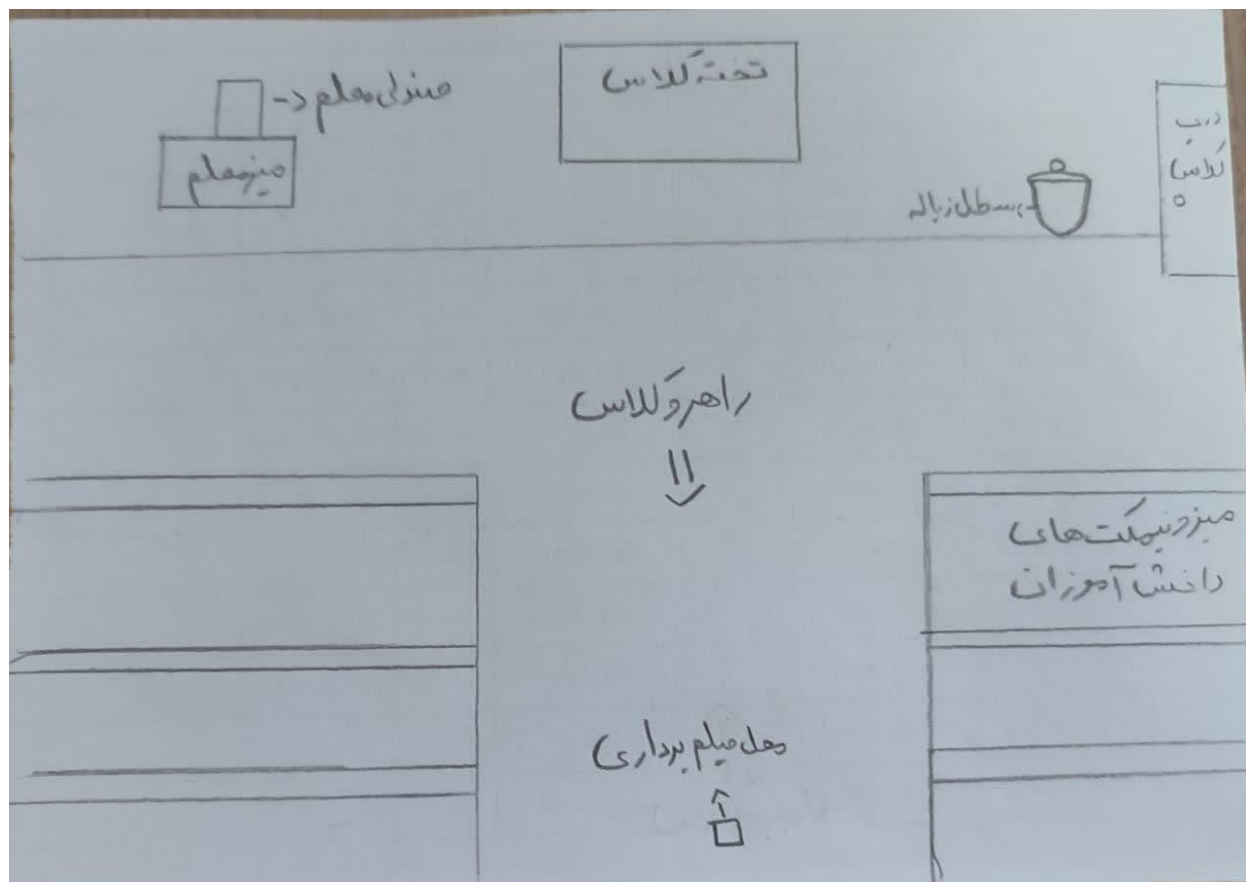
• تخته وایت برد

• خودکار

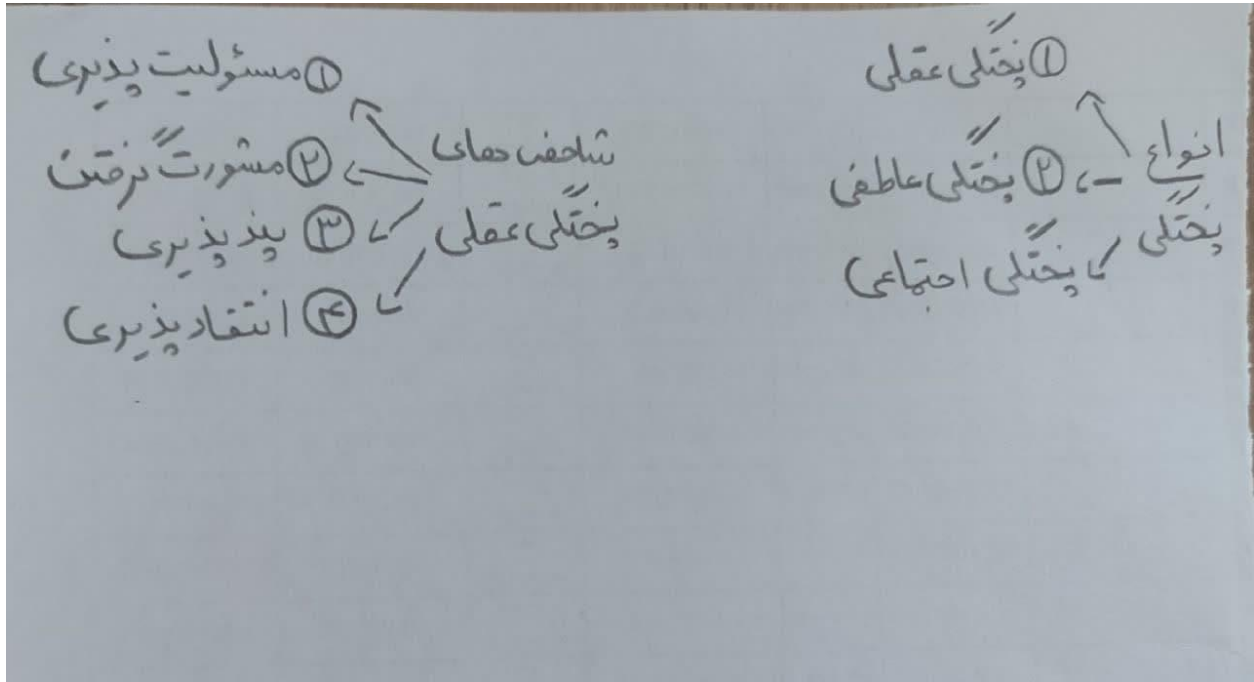
• برگه حضور غیاب کلاس

• ماژیک

نمونه چیدمان کلاس و محل استقرار مشاهده گران تدریس اول :

نمونه طرح تخته ارائه شده توسط معلم تدریس اول:

تقسیم کار و تعیین نقش اعضای تیم درس پژوهی در تدریس اول

ردیف	نام و نام خانوادگی اعضا	نقش در درس پژوهی
1	صبا کائیدانی	مجردی تدریس اول
2	ماندگار اکبری	مشاهده گر فیلم تدریس اول جهت بررسی نقاط ضعف معلم در حین تدریس
3	مهتاب فتحی	مشاهده گر تدریس اول جهت تطبیق طرح درس و اجرا - فیلمبردار
4	نسترن ناصری	مشاهده گر واکنش های معلم و فراگیران در تدریس اول
5	عادل سلیمانی	مشاهده گر فیلم تدریس اول جهت بررسی نقاط ضعف معلم در حین تدریس

نقد و ارزیابی اجرای تدریس اول

نکات منفی

در تدریس اول پس از وارد شدن به کلاس به سلام و احوال پرسی با دانش آموزان پرداختم که به نظر میرسید این سلام و احوال پرسی که برای بار اول صورت می‌گرفت و سرآغاز یک ارتباط در طول کل کلاس به مدت سی دقیقه بود میتواند مناسب تر و بهتر صورت گیرد.

نحوه ورود معلم به کلاس: یکی از مهم‌ترین عوامل موفقیت در جلسه اول کلاس، چگونگی ورود معلم به کلاس است. اگر معلم در بدو ورود ظرافت‌های کلامی و غیرکلامی را رعایت کند، می‌توان گفت شروع خوبی داشته است. برای مثال، بهتر است در بزند و بدون جلب توجه دانش‌آموزان وارد کلاس نشود. سلام کند. با تبسم و روی گشاده وارد شود و با آرامش و بدون شتاب و اضطراب کلاس را شروع کند. (مریم یراقی-1397)

به محض شروع کردن به صحبت کردن و تعامل داشتن با دانش آموزان به دلیل فضای فیلم برداری و تصنعی که در کلاس حاکم شد برخی از آنان شروع به خندیدن و آرام صحبت کردن با یکدیگر شدند و این کمی تمرکز من که داشتم با قاطعیت درباره جلسه درس با آنها صحبت می‌کردم به هم زد و من نحوه برخورد مناسب با این دانش آموزان به طور مناسب که هم تند نباشد و هم صحیح و قاطعانه باشد را نمیدانستم.

دلایل زیادی برای خندیدن یا پچ پچ کردن دانش آموزان در کلاس وجود دارد ؛

1. مطرح کردن خود و جلب توجه سایرین به خود-

2. احساس می کنند در کلاس فراموش شده است
3. در کلاس مورد تشویق قرار نمی گیرند(به حساب نمی آیند)
4. عادت به این کارها دارند مخصوصاً "اینکه سایر دانش آموزان به کار آنها واکنش نشان می دهند.
5. احساس قلدری کرده و دیگر دانش آموزان(ضعیف تر) را موظف به خندیدن به کارهایشان می دانند.
6. بر خورد مناسب و سنجیده ای از سوی معلم با آنها نمی شود.
7. ممکن است در محیط خانواده یا دوستان برای این عمل تشویق شوند.
8. امتیاز و نقطه مثبتی برای مطرح شدن در کلاس ندارند.
9. احساس کمبود کرده یا ضعف شخصیتی دارند.
10. آنها شاید به دنبال تنوع در کلاس باشند.
11. یکنواختی ، خشک بودن و خسته کننده بودن فضای کلاس.
12. با بی برنامهگی کلاس روبرو می شوند.
13. در حالت انضباط افراطی و رسمی دائمی در کلاس ، این اعمال بیشتر خواهد شد.
14. بی علاقهگی به کلاس و مدرسه و جذابیت نداشتن آن برای دانش آموزان.
شاید به این نکته پی برده اند که معلم نسبت به این کار حساسیت دارد.
15. ودلائل بسیار دیگر ... (مهدی ابراهیمی صیغلان-1388)

بعد از حضور و غیاب کردن در سر کلاس بعد از سلام و احوال پرسی کردن با دانش آموزان برای اینکه آنها هم در فرآیند کلاس تعامل داشته باشند برای خواندن از روی متن درسی آنها را از روی لیستی که جلوییم بود صدا می‌کردم تا از روی متن درس را بخوانند اما بعد از کلاس معلم راهنما خانم ناصری گفت برای این کار از دانش آموزان داوطلب استفاده کنم چون یکی از دانش آموزانی که سر کلاس صدا کردم و اطلاع نداشتم دچار مشکل لکنت زبان بود و قادر به روخوانی از روی متن کتاب نبود.

چگونه با لکنت زبان دانش آموزان برخورد کنیم؟

باید شرایطی را فراهم آوریم که دانش آموز روی ناروانی گفتار خود متمرکز و حساس نشود!

یک نظم متعادل و کلی به امور دانش آموز بدهید

نظم در خواب، خوراک، وسایل و اسباب بازی‌ها و... شلوغی و بی‌نظمی می‌تواند منجر به تشدید لکنت زبان دانش آموزان گردد.

مراقب باشید دانش آموز حتی‌الامکان در فضاهای تحت تنش، مشاجره، بازی‌های مهیج و خشن قرار نگیرد. مشاجره و اختلاف بین پدر و مادر تأثیر مستقیمی رو شدت لکنت دانش آموز دارد. به طوری که گاهی با اصلاح رفتارهای مشاجره آمیز والدین ناروانی کودک به کلی از بین می‌رود.

مراقب باشید در حضور کودک راجع به نوع صحبت او با کسی مشورت نکنید! حتی در صورت مراجعه به گفتار درمان مراقب باشید کودک متوجه نشود که به چه منظور به گفتار درمان، روانشناس یا... مراجعه کرده‌اید.

کودکان بسیار باهوش هستند و هرگونه بازخورد حاکی از استرس را به سرعت متوجه می‌شوند! وقتی کودک در حال صحبت است هیچ‌گونه بازخوردی به نوع صحبت وی ندهید و کوچک‌ترین استرسی حتی در چهره شما ظاهر نگردد، کاملاً عادی رفتار کنید. هرگز صحبت دانش‌آموز را قطع نکنید و به او کمک نکنید جمله خود را کامل کند، ادامه حرف‌هایش را نگوئید، به عبارت دیگر کودک را تحت فشار زمانی قرار ندهید بگذارید احساس کند تا آنجا که بخواهد برای بیان گفته‌اش وقت دارد.

از گفتن چنین عباراتی اجتناب کنید: «یه نفس عمیق بکش بعد صحبت کن»، «آروم باش، بدون استرس حالا حرف بزن»، «سعی کن درست حرف بزنی» و... امثال این عبارات کودک را به سمت تمرکز و حساسیت روی حرف زدنش سوق می‌دهد.

کودک را سؤال پیچ نکنید، او را مجبور نکنید در جمع شعر بخواند، قصه بگوید یا... سرعت بالای گفتار می‌تواند ناروانی را تشدید کند و منجر به عدم هماهنگی بین تنفس و اندام‌های گویایی گردد! با کودک با طمأنینه، آرام، کشیده و آهنگین صحبت کنید و با این روش برایش کتاب قصه بخوانید. (فهمه شریفی-1392)

در تدریس اول تمام پوشش بنده به طور کامل مشکی بود با اینکه رنگ پوشش رسمی عموماً مشکی است اما در محیط مدرسه به دلیل اثرگذاری که روی دانش‌آموزان دارد بهتر است از رنگ‌های شاد و مناسب‌تر استفاده گردد.

رنگ پوشش معلم، فعالیت ذهن و هوش دانش‌آموزان را افزایش می‌دهد و باید در نظر داشت فعال شدن هوش دانش‌آموز منجر به بروز خلاقیت، تلاش و کوشش فرد در یادگیری می‌شود و بالعکس، استفاده معلمان از لباس‌های تکراری، ساده و رنگ‌های تیره موجب عدم توجه و ایجاد نارضایتی و بی‌حوصلگی دانش‌آموزان در کلاس می‌شود.

معلمی که ژولیده و بی توجه به تیپ و ظاهرش در کلاس درس حاضر می شود نمی تواند سفیر هدایت خوبی برای دانش آموزانش باشد.

برخی از روانشناسان معتقدند که هیچکس نمی تواند منکر اثرات رنگها در امر آموزش باشد؛ زیرا همه رنگها در همه حالات، بخصوص زمانی که ذهن آدمی تمرکز پیدا می کند و سلولهای مغزی اش شروع به ضبط و نگهداری داده های جدید می کنند، در تمام افراد بشر یکسان عمل می کنند. معلم که جز بسیار مهم و فعال کلاس به شمار می رود باید دارای ظاهری آراسته و منظم باشد و به گونه ای لباس بپوشد که نظم، آرامش و... را در دانش آموز تداعی کند. (لیلا صالح آبادی-1389)

نکات مثبت

در حین تدریس اولم سعی کردم با تمام دانش آموزان حاضر در کلاس ارتباط موثر چشمی و گفتاری برقرار کنم و طوری نباشد که توجه ام فقط به یک یا چند دانش آموز باشد و از توجه به سایرین بازمانم. ارتباط چشمی نوعی از ارتباط است که فرد بدون صحبت و حرف زدن با طرف مقابل به بیان احساسات خود می پردازند. ارتباط چشمی یکی از اثرگذارترین نوع ارتباطات نسبت به فرد مقابل است. هر فردی که به خوبی نتواند از این نوع ارتباط با به زبان دیگر **eye contact** در زندگی روزمره و در تعاملات خود بهره بگیرد نمی تواند زندگی مطلوبی را تجربه کند. (فریده محبی-1395)

همواره در طول تدریس سعی میکردم متناسب با توجه به مطالب بیان شده در کتاب مباحث کاربردی را خارج از کتاب برای فهم بهتر دانش آموزان استفاده کنم و آنها هم

از این فرآیند خیلی استقبال کردند همچنین سعی میکردم کتاب های مناسب در این حوزه را هم بیان کنم و دانش آموزان هم از این معرفی خوشحال شدند.

برای تدریس اول سعی کردم پوششی مناسب و آراسته که در شان یک معلم است را داشته باشم و لباس های مرتب و مناسبی را انتخاب کنم گرچه از نظر رنگ میتوانست بهتر و مناسب تر باشد.

پیشنهادهات:

1. ارزشیابی آغازین در ابتدای کلاس صورت گیرد
2. گروه بندی دانش آموزان برای تعامل با یکدیگر صورت گیرد
3. به تفاوت های فردی دانش آموزان توجه شود
4. همه دانش آموزان سر کلاس تعامل و مشارکت داشته باشند
5. از پوشش بهتر با رنگ های شادتر استفاده شود

تغییرات طرح درس اول

• مشارکت دادن همه دانش آموزان در انجام فعالیت ها و مباحث کلاسی

• انجام دادن ارزشیابی آغازین برای درک بهتر مفاهیم دانش آموزان از

درس

• توجه به تفاوت های فردی و گروهی در سر کلاس

• انجام دادن ارزشیابی پایانی برای آگاهی از میزان یادگیری دانش آموزان

• گروه بندی دانش آموزان در سر کلاس

طرح درس روزانه 2

طرح درس روزانه براساس طرح درس ملی مدیریت خانواده و سبک زندگی (دخترانه)						
مشخصات کلی	شماره طرح درس: 21	موضوع درس: زندگی با طعم پختگی	تاریخ اجرا: 1401/9/16	مدت اجرا: 30 دقیقه		
	مجری: صبا کائیدانی	کلاس: دوازدهم انسانی	تعداد فراگیران: 14	مکان: دبیرستان طهورا		
الف: قبل از تدریس						
اهداف بر اساس تلفیقی از هدف نویسی برنامه درسی ملی و طبقه بندی جدید بلوم						
سطح هدف		اهداف و پیامدها				
هدف کلی		آشنایی با مفاهیم " درس زندگی با طعم پختگی " بطور کامل آشنا شوند				
اهداف مرحله ای		- آشنایی بیشتر با مفهوم داستان درس (علم) - تفکر بیشتر درباره احساسات و افکار دوره بلوغ (تفکر) - آشنایی بیشتر با روحیات و رفتارهای شخصیت داستان (علم) - تقویت علاقه نسبت به کسب ویژگی های بارز دخترانه (ایمان) - تقویت خوانش داستان با لحن مناسب و اجرای نمایشنامه کلاسی (عمل) - تقویت کاربرد آموزه های مضمون درس در مهارتهای گفتاری، نوشتاری و رفتاری (عمل) - آشنایی با صفات بارز الهی در وجود دختران ، (علم) - تقویت به کسب مهارت های مناسب در نوجوانی برای ازدواج مناسب (عمل) - خودشناسی و پختگی های لازم برای ازدواج (علم)				
هدف های رفتاری آموزشی		اهداف (با رعایت توالی محتوای درسی) انتظارات در پایان آموزش				
عناصر برنامه درسی ملی تعقل، ایمان، علم، عمل و اخلاق		حیطه و سطح در بلوم	عنصر			
			عرصه ارتباط با			
			خود	خدا	خلق	خلقت
		شناختی - درک و فهم	*			*
		شناختی - درک و فهم	*			

*			*	علم	شناختی - درک و فهم	هنرجو با مهارت‌ها و نحوه برخورد با مشکلات خانوادگی و چگونگی رفتار با اعضای خانواده آشنا می شود	
	*		*	دانش	شناختی - درک و فهم	هنرجو با ویژگی های دختر از دیدگاه سیره اهل بیت آشنا می شود	
*			*	دانش	شناختی - دانش	هنرجو با مسولیت پذیری در امور خانواده آشنا می شود	
		*	*	کاربرد	شناختی - ترکیب	هنرجو با ویژگی های فطری دخترانه آشنا می شود	
			*	علم	شناختی - درک و فهم	دانش آموزان فعالیتها و سوالات مربوط به درس را پاسخ می دهند	
	*		*	کاربرد	شناختی - درک و فهم	دانش آموزان بتوانند نتیجه کلی درس را بگویند	
ویژگی های فطری دخترانه ویژگی های دختران از نگاه دیگران-نقش دختران در خانه-وظایف در قبال خانواده و پدر و مادر-مسئولیت پذیری در دوران نوجوانی و جوانی-خوشناسی پایه هرگونه ارتباط-راه های کسب مهارت خودشناسی-							رئوس مطالب
کتاب درسی- وایت برد - ماژیک							مواد و رسانه‌های آموزشی
دانش آموزان با مهارت هایی که باید در نوجوانی و جوانی او را برای ازدواج آماده میکند آشنا باشند.							پیش بینی رفتار ورودی
سلام و احوالپرسی، حضور و غیاب، بررسی حالات روحی و فیزیکی دانش آموزان و بررسی کلی وضعیت کلاس،ارتباط رابطه عاطفی اولیه، ارتباط دانش آموزان با کلاس و محتوا از طریق توجه به کتاب،							ایجاد ارتباط اولیه
مدل و نحوه نشستن دانش آموزان در میز و نیمکت هایی پشت سر همدیگر بود و در دو طرف کلاس قرار داشتند و بین آنها راهرو کلاس بود و همه به تخته وایت برد اشراف داشتند.							گروه بندی ، مدل و ساختار کلاسی
زمان: متناوب	با بیان خاطرات یا موضوعات جالب توجه دانش آموزان را به درس جلب میکنیم						روش ایجاد و تداوم انگیزه

	-چقدر خودتان را میشناسید؟ -فکر میکنید برای ازدواج کردن داشتن چه بلوغ هایی مناسب است؟ -آیا خود را آماده پذیرش مسئولیت های زندگی مشترک میبینید؟	ارزشیابی آغازین
	سخنرانی به پرسش و پاسخ، بحث	روش های تدریس
ب: فعالیت های مرحله حین تدریس		
	توضیحات کلی در مورد درس	سازي آماده

فعالیت های دانش آموزان	فعالیت های معلم
_ پاسخ دادن به سوالات مطرح شده با مشارکت و همراهی کردن گروه _ مطرح کردن سوالاتی که در ذهنش جرقه زده	- از دانش آموزان خواسته می شود به اسلایدهای پیرامون درس توجه کنند - از دانش آموزان خواسته می شود مروری گذرا بر درس داشته باشند و تا حد امکان آن درک کلی از مطلب داشته باشند.
_ پاسخ دهی به سوالات با رعایت نوبت و احترام به حقوق دیگران	- از دانش آموزان خواسته می شود در یک فعالیت گروهی به ترتیب روی درس را خوانده و سوالات متن درس را پاسخگو باشند - با هدایت دانش آموزان، آنها را علاقمند میکنم تا در مورد ویژگی ها و احساسات و کسب منطق در دوران بلوغ بیندیشند توضیحاتی کامل کننده از درس مربوطه ارائه می شود و مثال هایی برای درک بهتر زده می شود - نکات کلیدی و ضروری توسط معلم مرتب تکرار و بیان می شود
- درک مطالب گفته شده - خلاصه کردن درس توسط دانش آموزان	توضیحاتی کامل کننده از درس مربوطه ارائه می شود و مثال هایی برای درک بهتر زده می شود.

مطرح کردن یک سوال و پرسیدنم نظرات دانش آموزان
انجام یک فعالیت گروهی برای شناخت بیشتر ویژگی های رفتاری و اخلاقی خود

**فعالیت های
خلاقانه
دانش آموزان
زان**

ج: فعالیت های تکمیلی

الف: تکوینی (در جریان تدریس)

۶۶

۳

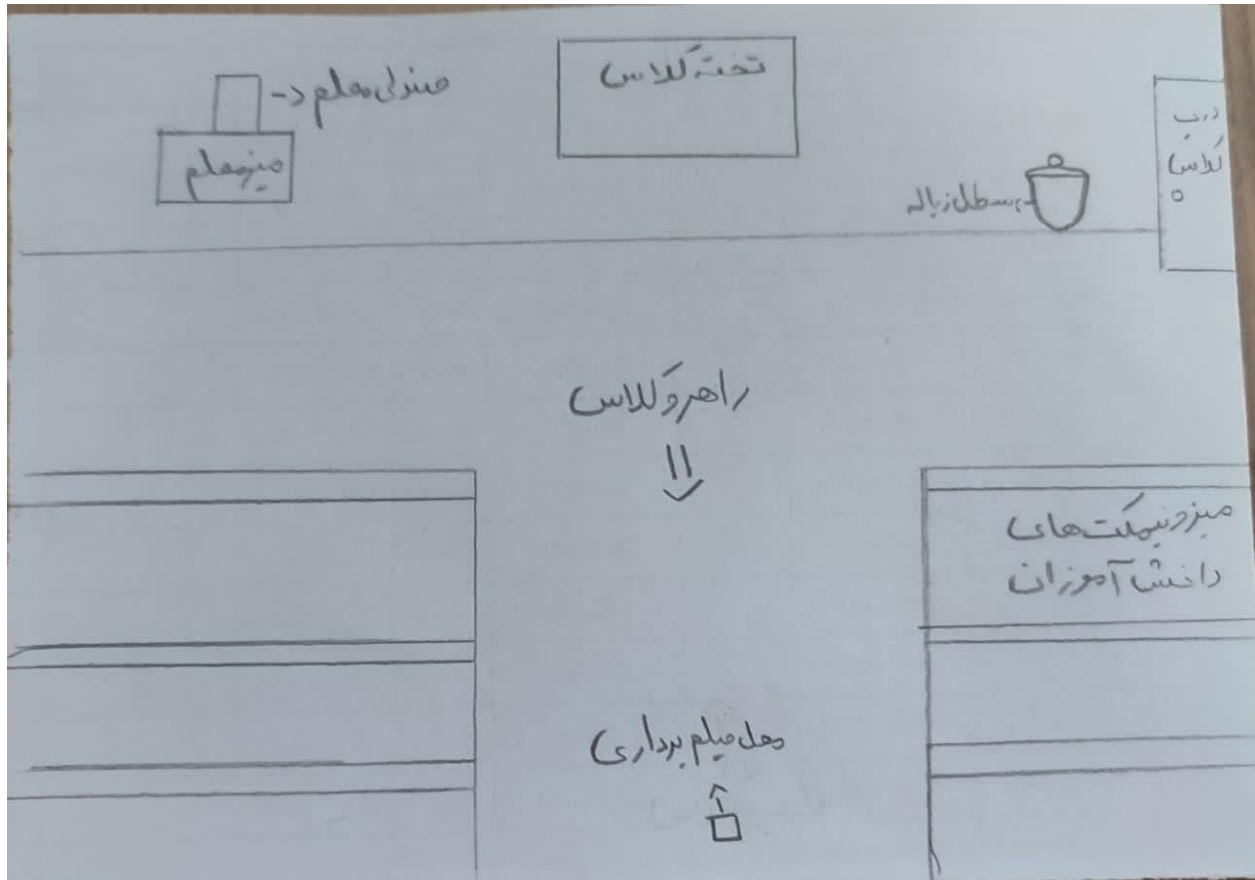
	ویژگی های فطری دخترانه را نام ببرید؟ دختران چه نقشی در خانواده دارند؟ دختران چه مسولیتی در قبال والدینشان دارند؟ رابطه دختران با والدین چگونه باید باشد؟ ب: ارزشیابی تراکمی -از دانش آموزان پاسخ فعالیت های موجود در متن را می پرسیم . -هر گروه با توجه به گروه بندی جلسه قبلی کنار هم قرار میگیرند وسوالات را پاسخ میدهند .	
	- توضیح کلی درس - بررسی مفاهیم گفته شده - رفع اشکالات دانش آموزان	جمع بندی و ساخت دانش جدید
	- دادن تکالیف تمرینی – تکمیلی- خلاق - آوردن تحقیق بصورت فردی و گروهی - تهیه ی تحقیق برای جلسه بعد	تعیین تکالیف و اقدامات بعدي
	کتاب مدیریت خانواده و سبک زندگی-کتاب از من بودن تا ما شدن و از ما شدن تا شدن نوشته محسن عباسی ولدی	معرفی منابع

ملزمات اجرای تدریس دوم

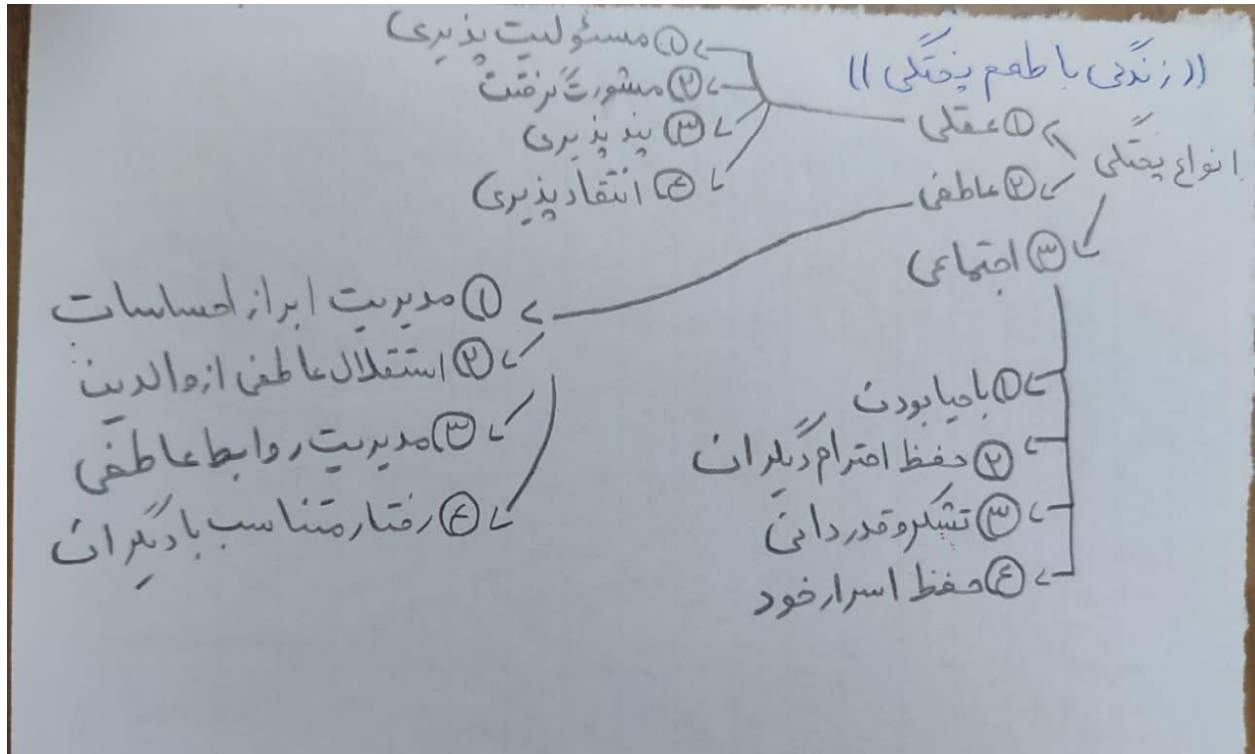
ابزار و مواد آموزشی:

- کتاب درسی
- برگه حضور غیاب کلاسی
- تخته وایت برد
- خودکار
- کتاب های خارج از درس برای معرفی به دانش آموزان
- ماژیک

نمونه چیدمان کلاس و محل استقرار مشاهده گران

نمونه طرح تخته ارائه شده توسط معلم تدریس دوم

تقسیم کار و تعیین نقش اعضای تیم درس پژوهی در تدریس دوم

ردیف	نام و نام خانوادگی اعضا	نقش در درس پژوهی
1	صبا کائیدانی	مجردی تدریس دوم
2	مهتاب فتحی	مشاهده گر فیلم تدریس دوم جهت بررسی نقاط ضعف معلم در حین تدریس - فیلمبردار
3	ماندگار اکبری	مشاهده گر تدریس دوم جهت تطبیق طرح درس واجرا
4	نسترن ناصری	مشاهده گر واکنش های معلم و فراگیران در تدریس دوم
5	عادل سلیمانی	مشاهده گر فیلم تدریس دوم جهت بررسی نقاط ضعف معلم در حین تدریس

نقد و ارزیابی اجرای تدریس دوم

در تدریس اول نقد هایی وارد شد، که سعی شد این نقد ها در طرح درس و تدریس دوم اصلاح گردد و تدریس دوم کامل تر و بهتر از تدریس اول باشد.

نکات منفی

به دلیل عدم وجود کلاس و شرایط مناسب در مدرسه در تدریس دوم نشد که روش بدیع تری مثل اجرای پاور پوینت و آموزش از طریق اسلاید های پاور پوینت صورت گیرد و این جلسه هم کلاس درس به شیوه تعاملی بین معلم و دانش آموزان پیش رفت.

مدیریت زمان کلاس و حجم مطالب درسی باید دقیق تر شکل میگرفت چرا که در انتهای جلسه دانش آموزان از طولانی بودن زمان کلاس و حجم مطالب بالا اعلام نارضایتی میکردند و با توجه به اینکه در ساعت بعد از کلاس درس امتحان داشتند مایل به داشتن وقت اضافه و مطالعه امتحان خود بودند.

معلم در حین تدریس باید درست تر و مناسب تر از زبان بدن خود برای بهبود یادگیری و اثرگذاری بیشتر استفاده میکرد و بعد از تدریس به نظر میامد که خیلی از حرکات یا واکنش های معلم اضافی و نامناسب میباشد.

گروه بندی در این جلسه صورت گرفت اما چون امکان نشستن دانش آموزان به طور یو شکل وجود نداشت عملاً این کار چندان مفید فایده نبود.

نکات مثبت

معلم در تدریس دوم بعد از سلام و احوال پرسی کردن با دانش آموزان چون ارتباط برای بار دوم شکل می‌گرفت تعامل و ارتباط بهتر و راحت تری با دانش آموزان داشت و آنها هم تعامل و احساس راحتی بیشتری با معلم داشتند

معلم در تدریس دوم نحوه و رنگ پوشش خود را مناسب تر کرده بود و این نوع پوشش در روند تدریس و نحوه یادگیری دانش آموزان تاثیر به سزایی داشته بود

معلم در این تدریس دو کتاب کاربردی و مناسب در زمینه ازدواج را به دانش آموزان معرفی کرد و با استقبال گسترده دانش آموزان مواجهه شد و قرار شد دانش آموزان بعد از کنکور دو کتاب را حتما مطالعه کنند و آن را الگو قرار دهند.

در تدریس دوم معلم هر قدر از تجربیات خودش که مرتبط با درس بود صحبت میکرد توجه دانش آموزان به درس بهتر و دقیق تر جلب میشد و آنها هم نظرات خود را بیشتر و راحت تر مطرح میکردند.

در تدریس دوم دادن یک کار عملی گروهی به دانش آموزان برای آنها متنوع و جالب بود و استقبال زیادی از آن کردند.

پیشنهادات

- معلم میتواند زمانی را بین تدریس برای استراحت به دانش آموزان بدهد
- معلم میتواند در حین خواندن دانش آموزان از روی متن درس مطالب مورد نیاز را پای تخته یادداشت کند

جدول کد باز، محوری، گزینشی

ردیف	کد ها	نماد کدهای باز	کد های محوری	کدهای گزینشی
1	خوب بودن لحن و بیان معلم	A1	مهارت های کلامی	مهارت های رفتاری معلم
2	مکت کردن معلم حین تدریس	A2		
3	عدم استفاده از کلمات تحسین آمیز	A3		
4	از دست دادن رشته کلام	A4		
5	سریع بیان کردن مطالب	A5		
6	مناسب نبودن رنگ لباس معلم	B1	مهارت های غیر کلامی	
7	ظاهر تمیز و مرتب	B2		
8	پوشش رسمی و اداری	B3		
9	چهره پر استرس معلم	B4		
10	قیافه خشک و بی روح معلم	B5		
11	تکان دادن سر برای تایید مطالب	B6		
12	لبخند زدن معلم به دانش آموزان	B7		
13	نگاه نکردن معلم به همه دانش آموزان	B8		
14	چهره شاداب در ادامه تدریس	B9		
15	برقراری ارتباط چشمی	B10		
16	ایستاده تدریس کردن	B11		
17	رفت و آمد زیاد بر روی سکو	B12		
18	استفاده از حرکات دست و مچ	B13		
19	کوچک بودن فضای کلاس	C1	محیط آموزشی	مدیریت کلاسی
20	تاریک بودن فضای اتاق	C2		
21	بلند بودن دیوار مدرسه	C3		
22	کوچک بودن ابعاد پنجره	C4		
23	عدم ورود نور به کلاس	C5		

		C6	وجود پرده با رنگ قهوه ای	24
		C7	پایین بودن دمای اتاق	25
		C8	لرزش داشتن دانش آموزان در اثر سرما	26
		C9	چیدمان میز و صندلی به صورت ردیفی	27
		C10	رنگ دیوار کلاس	28
		C11	نظافت کلاس	29
		C12	کسل کننده بودن فضای کلاس	30
		C13	زیاد بودن جمعیت کلاس	31
	تعامل کلاسی	D1	جلب توجه دانش آموزان	32
		D2	تغییر روحیه دانش آموزان	33
		D3	ایجاد تعامل و همکاری معلم و دانش آموزان	34
		D4	انجام فعالیت توسط دانش آموزان	35
		D5	تبادل پیام مثبت و منفی بین معلم و دانش آموزان	36
	فعالیت های گروهی	E1	نظر خواهی نکردن گروهی از دانش آموزان	37
		E2	انتخاب نکردن نماینده برای هر گروه	38
		E3	گروه بندی نکردن در اوایل تدریس	39
		E4	بیان کردن نظرات شخصی	40
		E5	پرسش و پاسخ فردی	41
		E6	دخالت ندادن همه دانش آموزان در انجام فعالیت ها	42
	تسلط بر کلاس	F1	عدم کنترل معلم بر کلاس درس	43
		F2	حواس پرتی معلم	44
		F3	مشاهده رفتار دانش آموزان	45
		F4	بررسی وضعیت روحی دانش آموزان	46
		F5	عدم شناخت معلم از دانش آموزان	47
F6		بیان کردن چکیده از کل محتوای کتاب	48	
۴ ۳ ۲	۴ ۳ ۲	G1	انجام ندادن ارزشیابی آغازین	49

		G2	بیان نکردن موضوع درس در اوایل تدریس	50
		G3	انجام ندادن حضور و غیاب	51
		G4	سلام و احوال پرسی با دانش آموزان	52
		G5	آماده نکردن دانش آموزان برای شروع درس جدید	53
	مهارت های اجرایی چین تدریس	H1	درگیر کردن ذهن دانش آموزان	54
		H2	ارائه توضیح بیشتر مفاهیم و جملات	55
		H3	خرد کردن مطالب درسی توسط معلم	56
		H4	تکرار زیاد جملات و کلمات	57
		H5	شروع فرایند تدریس با هیجان	58
	چالش های عملکردی	I1	بی نظم شدن فرایند تدریس	59
		I2	لرزش صدای معلم	60
		I3	فراموش کردن مباحث کلیدی	61
		I4	یکنواخت صحبت کردن	62
		I5	اشاره کردن به مطالب روی تابلو با انگشت	63
		I6	استفاده نکردن از روش های متفاوت تدریس	64
	محتوای آموزشی	1J	جستجوی اطلاعات جدید و تازه	65
		2J	میزان علاقه دانش آموزان به کلیپ	66
		3J	هضم نکردن مطالب درسی	67
		4J	استفاده زیاد از ماژیک	68
		5J	استفاده همزمان از پاورپوینت و تخته کلاس	69
		6J	یادداشت برداری نکات مهم	70
		7J	عدم استفاده از تصاویر اشخاص با تجربه	71
		8J	بیان کردن داستان و خاطرات	72
		9J	به نمایش گذاشتن کلیپ انیمیشنی	73
10J		استفاده از تخته کلاس برای تدریس	74	

		11J	نشان دادن تصویر کتاب	75
		12J	عدم استفاده از پروژکتور و دیتا	76
		13J	معرفی منابع مختلف مرتبط با موضوع درس	77

بحث و نتیجه گیری

درس پژوهی شکل اولیه از رشد حرفه ای معلمان در ژاپن است. هدف آن بهبود مستمر تدریس است به گونه ای که دانش آموزان بتوانند مطالب بیشتری را بیاموزند. تمرکز اولیه آن نیز بر نحوه تفکر و یادگیری دانش آموزان است. درس پژوهی با سایر اشکال رشد حرفه ای متفاوت است ، به این دلیل که پرورش حرفه ای در حین یاددهی و یادگیری صورت می گیرد(خاکباز و همکاران ، 1387). درس پژوهی ، تدریس را به عنوان فعالیت فرهنگی مورد توجه قرار می دهد. فعالیتی که از طریق تفکر عمیق ، پرسش گری و تحقیق و تمرکز جمعی بر تدریس ، به جای تدریس انفرادی صورت می پذیرد. از جمله

ابعاد فرهنگی درس پژوهی فرهنگ مشارکتی و کار تیمی است (سرکارآرانی، 1389).

درس پژوهی حاضر اعضای تیم 5 نفره درس مهارت های زندگی موفق کتاب تفکر و سبک زندگی پایه هشتم را در دو مرحله تدریس و اجرا کردند. بر اساس نقد و ارزیابی های صورت گرفته از تدریس اول و دوم، اعضای تیم به این نتیجه رسیدند که اجرای درس پژوهی می تواند در مهارت های رفتاری و اجرایی معلم و مدیریت کلاسی موثر باشد. پژوهش در کلاس درس همچنین موجب ارتقای مدیریت کلاسی، تعامل کلاسی و تقویت مهارت های حین اجرای تدریس می شود. این درس پژوهی همچنین باعث پیشرفت ارتقای سطح تخصصی معلم های پژوهشگر می باشد.

پژوهشگران در سنجش تدریس اول و دوم به اهمیت مدیریت کلاس پی بردند. اثر بخشی هر سیستم انضباطی، منوط به حفظ ارتباط مودبانه و حمایت کننده معلم و دانش آموز است و همچنین به بیان کلی تر در این سبک تاکید بر اعمال کنترل و نظارت بیشتر و فعالیت ها و رفتار دانش آموزان و تاکید بر قوانین و انضباط کلاس است (آریان پوران و همکاران، 1392).

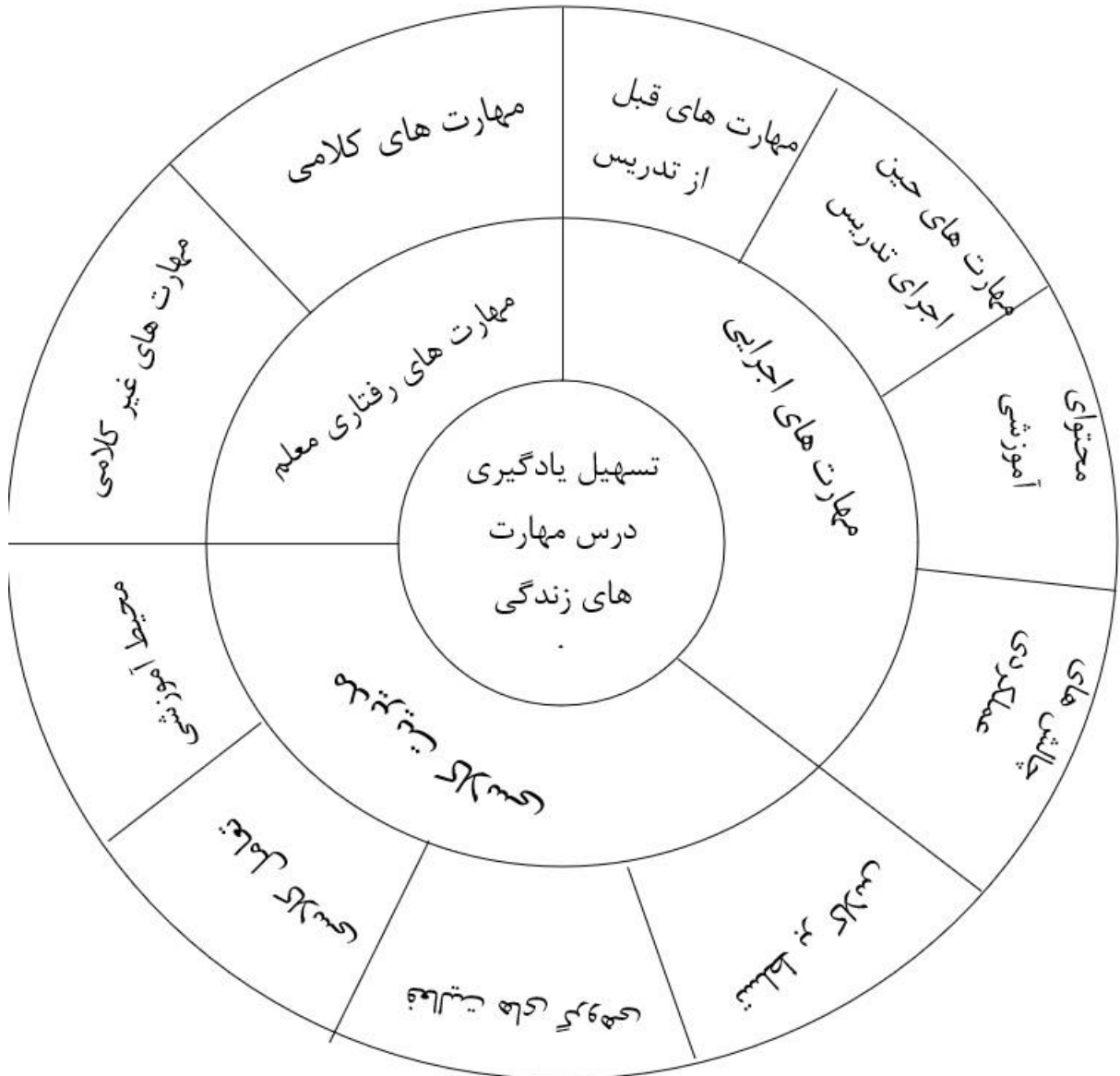
پژوهشگران در بررسی نقاط ضعف تدریس اول و دوم دریافتند که یکی از مولفه های تدریس در درس تفکر و سبک زندگی، تعامل کلاسی است. ارتباطات رسمی و غیر رسمی مستمر دانش آموزان با کارکنان مدرسه و به خصوص معلمان با توجه به فعالیت ها و رویداد های مدرسه می تواند ابزار

جزئی برای افزایش انگیزه، خود باوری و شادابی آنان باشد. تدریس خوب معلمان و ارتباط مناسب آنان با والدین و اطلاع رسانی به آنها و نظر خواهی و اطلاع گیری از آنها برای بهبود برنامه ها می تواند ساز و کاری موثر در ایجاد رابطه موثر مدرسه و خانه و در نهایت احساس آرامش دانش آموز باشد (ترک زاده، 1378).

یکی دیگر از مهم ترین عواملی که پژوهشگران آن را مهم می شمارند، مهارت های حین اجرای تدریس است. آشنایی و آگاهی نسبت به فنون تدریس و اعمال آنها در کلاس درس توسط معلم، باعث می شود، وی بدون استفاده از خشونت و تنبیه بدنی، کلاس را مدیریت نموده و نظم را حاکم سازد (عالی و امین یزدی، 1387).

مدل استنباطی درس پژوهی

مدل استنباطی بر اساس جدول کدگذاری محوری و گزینشی

منابع و مآخذ

_ اسحاقیان، مهدی. عماد زاده مصطفی. (1382). کیفیت در نظام تعلیم تربیت ، پرتال جامع علوم انسانی

_ آریان پوران سعید. عزیزی، فرامرز. دیناروند، حسن. (1392). رابطه سبک مدیریت کلاس معلمان با انگیزش و پیشرفت ریاضی دانش آموزان پنجم ابتدایی. مجله روانشناسی مدرسه ، 2(41).

_ بازرگان ، عباس. ارزشیابی آموزشی : مفاهیم، الگوها و فرایند عملیاتی. تهران: سمت؛ 1383: 56-59

_ بختیاری ، محمد . عرفانی ، علیرضا . مصدقی نیک، رسول. (1395). تاثیر درس پژوهی بر توسعه حرفه ای معلمان) سایت جهاد دانشگاهی

_ ترک زاده، جعفر. (1378). رابطه مدرسه و اجتماع ، فصلنامه مدیریت در آموزش و پرورش

_ خاکباز ، فع. فدایی، م. موسی پور، ن. (1387). تاثیر درس پژوهی توسعه حرفه ای معلمان ریاضی. فصلنامه تعلیم و تربیت ، شماره 24، 123-146

_ دانشور ، محمد . غلامحسینی ، محسن . (1394). کنفرانس جهانی آموزش ، تربیت و علوم انسانی در آغاز هزاره سوم.

_دیکسی، جرارد.(1384). مدیریت کلاس درس .(ترجمه مجتبی فرداد)تهران:
انتشارات جوان.

_دیوئی ، جان.(1333).کتاب مدرسه و شاگرد ، تهران ،انتشارات صفی
علیشاه.

_ساکی ، رضا .(1389).عوامل موثر بر پیشرفت تحصیلی دانش آموزان در
دبیرستان های شهر تهران ،مجله تعلیم تربیت ،شماره 101

_سرکار آرانی ،محمد رضا.(1389).فرهنگ آموزش و یادگیری،چاپ
دوم،تهران، انتشارات مدرسه

_سلطانی ، محمد .کریمی ، محمد . گویایی، امیر رضا .(1394). مطالعه تاثیر
رفتار معلم بر نظم پذیری دانش آموزان در مدرسه.

فرم جدول زمان بندی درس پژوهی

ردیف	فعالیت های درس پژوهی	تاریخ	مدت زمان	مجری	مشاهده گران	محل برگزاری
1	تسهیل فرایند یادگیری درس زندگی با طعم پختگی	1401/9/7	30 دقیقه	صبا کائیدانی	ماندگار اکبری مهتاب فتحی نسترن ناصری عادل سلیمانی	دبیرستان طهورا-پایه دوازدهم
2	تسهیل فرایند یادگیری درس زندگی با طعم پختگی	1401/9/14	30 دقیقه	صبا کائیدانی	ماندگار اکبری مهتاب فتحی نسترن ناصری عادل سلیمانی	دبیرستان طهورا-پایه دوازدهم

نمونه ارزشیابی پایانی

1. انواع پختگی های لازم برای ازدواج را نام ببرید
2. آیا انتقاد پذیری را میتوان جزئی از بلوغ اجتماعی محسوب کرد؟
- 3.3 مورد از شاخص های بلوغ عقلی را نام ببرید
4. آیا برای ازدواج مناسب به مشورت دیگران هم نیاز داریم؟

پیوست

زندگی با هم نجیبی

صحنه چهارم

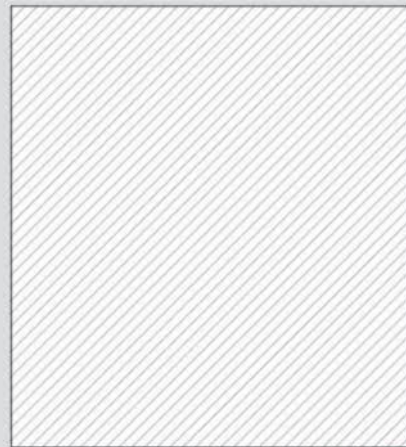
▲ ۱۰. نمای دو: پختگی عقلی

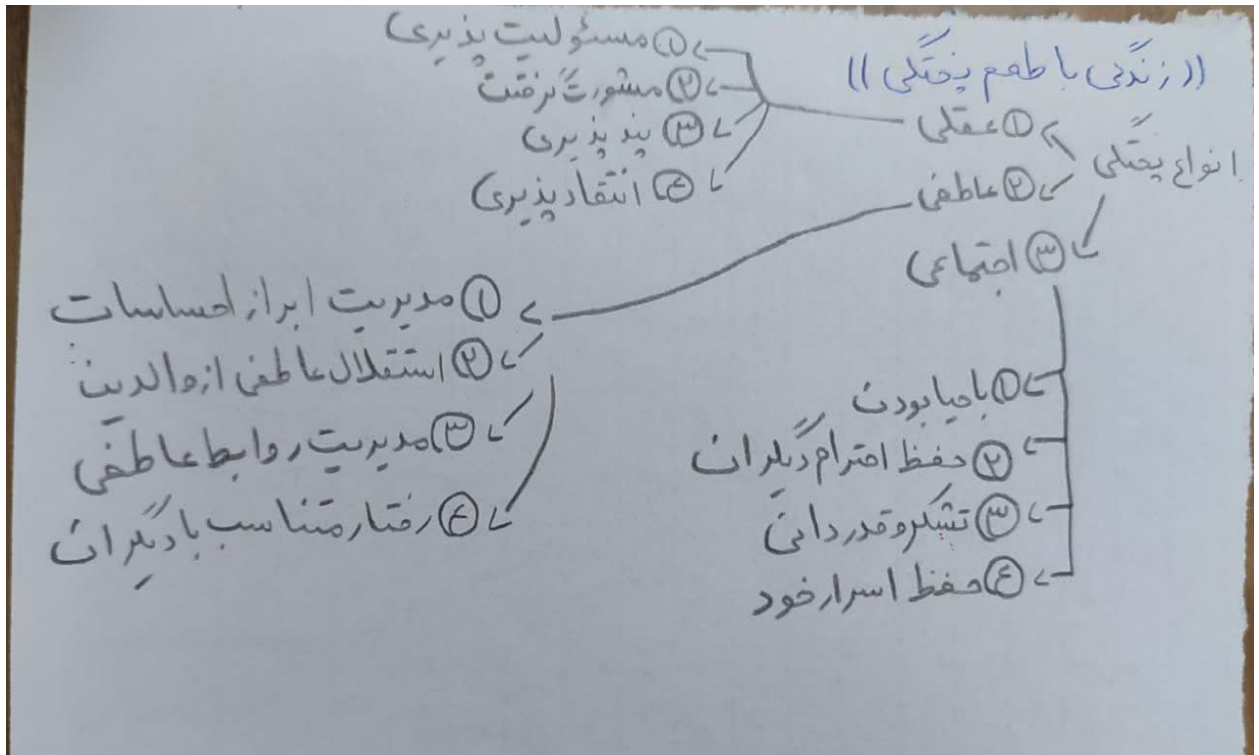
▲ ۹. نمای یک: کدبانو باش

▲ ۱۲. نمای چهار: پختگی عاطفی

▲ ۱۱. نمای سه: پختگی اجتماعی

((صرام نامه))

با اعضای تیم درس پژوهشی از بندر انتظار داریم :

- ۱- حوا را در آسایشگاه مورد هدف قرار ندهد و با این امر در نظر داشته باشیم -
- ۲- شخصیت خود و اعضا را محترم شمرده و با این مهم توجه ویژه داشته باشیم -
- ۳- در جلسه تمرین اصلی ما روی درس پژوهشی باشد و صحبت‌های انحرافی زود نشود -
- ۴- از نقد های صحیح و مصلحانه دوستان خود نا راحتم نشویم و کار خود را به درستی انجام دهیم -
- ۵- در پایان فعالیت و تلاش ما نتیجه مطلوب داشته باشد و فرایران به بالاترین سطح یادگیری رسیده باشند .

صالحی

مانند البری

صناب فتی

نسترن ناصری

عدل سلیمانی

